

Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari,
fot. Muzeum AK

Obszar Lwowski podczas akcji „Burza”

Od 1943 r. największym zagrożeniem na Kresach Południowo-Wschodnich była Ukraińska Armia Powstańcza, której ludobójcza działalność skutkowałą ucieczką Polaków z tych ziem. Zagłada kolejnych miejscowości, zabójstwa dokonywane przez policję ukraińską, a także sowieckie naloty również wzmacniały we Lwowie poczucie zagrożenia.

Celem Armii Krajowej w Małopolsce Wschodniej było opanowanie Lwowa i temu podporządkowano działania okręgów Tarnopol i Stanisławów. Jeszcze na początku 1944 r., przed rozpoczęciem akcji „Burza”, sytuacja w Okręgu Lwowskim była napięta i trudna. Pod koniec stycznia UPA rozpoczęła masowe ataki na terenie, gdzie działały jednostki Armii Krajowej. W związku z rosnącym zagrożeniem plany działania w ramach „Burzy” były intensywnie przygotowywane aż do 12 lipca 1944 r. Plan zakładał dywersję na niemieckich liniach komunikacyjnych, ataki na wycofujące się oddziały niemieckie i przeciwdziałanie agresji Ukraińców. Przygotowano również plany odtworzenia przedwojennych jednostek, takich jak 5 Dywizja Piechoty (DP AK) i 14 Pułk Ułanów Jazłowieckich. Ostatecznie Podokręg Lwowski liczył 11 tys. ludzi, dysponując uzbrojeniem dla ok. 3,5 tys. żołnierzy.

Dragan Sotirović „Draža” - zastępca
dowódcy 14 Pułku Ułanów
Jazłowieckich AK, fot. Muzeum AK

Warta żołnierzy Kedywu Okręgu Lwów AK przy wejściu na teren Politechniki,
przy furtce w czapce Henryk Rawicz „Garbaty”,
lipiec 1944 r., zdjęcie wykonał Mieczysław Wex-Manasterski, fot. Muzeum AK

Jako pierwszy na terenie Obszaru Lwowskiego przygotowania do akcji „Burza” rozpoczął Okręg Tarnopol AK pod dowództwem płk. Franciszka Studzińskiego. Okręg ten liczący pod koniec lutego 1944 r. ok. 15 tys. żołnierzy, prowadził liczne działania dywersyjne, uszkadzając tory kolejowe i przeprowadzając akcje na niemieckich liniach komunikacyjnych. Plan „Burzy” zakładał również odtworzenie 12 Dywizji Piechoty, ale rzeczywiste utworzenie tej dywizji było ograniczone. Do połowy kwietnia front sowiecko-niemiecki ustabilizował się w województwie tarnopolskim na rzece Strypa. Po zdobyciu Tarnopola przez Armię Czerwoną dowództwo okręgu zostało zmuszone do wycofania się do Lwowa. 10 czerwca 1944 r. płk. Studziński wydał rozkaz wznowienia akcji „Burza” podległym mu oddziałom. Kontynuowano działania dywersyjne i ataki na wycofujące się oddziały niemieckie. Po wkroczeniu Sowietów na teren Tarnopolszczyzny większość żołnierzy AK została rozbrojona, część wcielona do armii Berlinga, a oficerowie aresztowani i wywiezieni do obozów.

Oddział leśny 6 kompanii 26 Pułku Piechoty AK,
fot. Muzeum AK

Oddział leśny 6 kompanii 26 Pułku Piechoty AK.
Oficerowie oddziału nad mapą: ppor. Tadeusz Guzik „Uzda”
i por. Walerian Proszowski „Józef”, fot. Muzeum AK

Pistolet Vis wz. 35
z magazynkami,
fot. Muzeum AK

MUZEUM AK - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO